

Delgivningskvitto

Byggnadsminnesförklaring av Backagården i Hakarp på fastigheten Hakarp 2:10 i Ronneby kommun

---

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § kulturmiljölagen (1988:950) (KML), Backagården i Hakarp på fastigheten Hakarp 2:10 i Ronneby kommun för byggnadsminne. Avgränsningen av byggnadsminnet har markerats med skraffering på bifogad karta, bilaga 3.

Detta beslut ersätter det tidigare beslutet om byggnadsminnesförklaring av Backagården i Hakarp, då benämnd Hakarpsgården, fattat av länsstyrelsen den 11 juni 1979.

Skyddsbestämmelser

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2 § KML följande skyddsbestämmelser:

1. Byggnaderna inom det avgränsade området får inte flyttas eller rivas
2. Byggnaderna får inte byggas till, byggas om eller på annat sätt förändras till sitt yttre.
3. Mangårdsbyggnadens interiör med äldre fast inredning får inte förändras. Med äldre fast inredning menas dörrar, dörrfoder, fönster, fönsteromfattningar, trapphus och trappa, listverk, vägghpaneler, rörspis, väggmålningar och golv.
4. Byggnadernas planlösningar och stommar får inte förändras.
5. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbete skall utföras med lämpligt material och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
6. Det område kring byggnaderna som skrafferats på kartan, bilaga 3, får inte utan länsstyrelsens tillstånd ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras. Området skall hållas i sådant skick att bebyggelsemiljöns karaktär och utseende inte förvanskas.
7. De kvarvarande husgrunderna som visar på den tidigare bebyggelsen inom det avgränsade området får ej flyttas, raderas eller på annat sätt förändras.

Enligt 3 kap 21 § kulturmiljölagen gäller beslutet om byggnadsminnesförklaring även om det överklagas.

Om frågan uppkommer att ändra byggnadsminnet i strid mot skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd ställas till länsstyrelsen, som enligt 3 kap 14 § kulturmiljölagen får lämna tillstånd till ändringen om särskilda skäl finns.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Växjö. Se bilaga 1.

Redogörelse för ärendet

Backagården med sin knuttimrade mangårdsbyggnad och loftbod är sedan tidigare byggnadsminnesförklarad genom beslut av länsstyrelsen den 11 juni 1979, då under namnet Hakarpsgården. I byggnadsminnet från 1979 ingår inte ladugårdsbyggnaden väster om mangårdsbyggnaden. Anledningen till föreliggande beslut är att ladugården funktionsmässigt hör samman med de byggnader som sedan tidigare utgör byggnadsminne och att ladugårdsbyggnaden bidrar till helhetsintrycket och upplevelsen av den ålderdomliga agrara gårdsmiljön. Fråga om att utöka det existerande byggnadsminnet på fastigheten Hakarp 2:10 i Ronneby kommun med ladugården för byggnadsminne väcktes den 2 september 2007 av fastighetsägarna

Dokumentation inklusive uppmätning och åtgärdsförslag har 2008 utförts av Knadriks kulturbygg på uppdrag av länsstyrelsen.

Till Backagården hör även ett äldre bryggghus men då detta är beläget utanför fastigheten i övrigt och dessutom inte bedöms besitta ett synnerligen högt kulturhistoriska värde har länsstyrelsen valt att utelämna byggnaden i föreliggande byggnadsminnesbeslut.

Fastighetsägarna, Blekinge museum och Ronneby kommun har beretts möjlighet att yttra sig i ärendet. Fastighetsägarna anser att utökningen och det nya beslutet är bra. Blekinge museum anser att en utökning av det tidigare byggnadsminnet till att även innefatta ladugårdsbyggnaden är konsekvent och antikvariskt motiverad.

Motivering

Backagården ligger på en höjd i Bräkneåns dalgång, Ronneby kommun, i en bygd som karaktäriseras av hög täthet av fornlämningar samt kulturhistoriskt intressant bebyggelse med anknytning till jordbruk.

Byggnadsskick

Mangårdsbyggnaden är en framkammarsstuga med stomme av liggande timmer klädd med locklistpanel. Huset är målat med Falu rödfärg och har snickerier målade med vit oljefärg. Byggnadens sadeltak är täckt med korrugerade skivor av asbestcement, så kallad eternit. Rumsindelningen är till större del oförändrad sedan byggnaden uppfördes. Byggnaden har även en mindre utbyggnad i två våningar belägen på norra sidan. Ut-

byggnaden härrör från tidigt 1900-tal.

Intill mangårdsbyggnadens västra gavel ligger den halmtäckta, utkragade loftboden, en rest av den trelängade, u-formade ekonomibyggnad som tillsammans med mangårdsbyggnaden skapat en götisk gårdsutformning av ett slag som tidigare varit traditionell i denna del av länet. Ekonomibyggnaden revs 1959 och av gårdsanläggningen återstår förutom mangårdsbyggnaden endast nämnda loftbod och ladugårdsbyggnaden. Av ekonomibyggnaden återstår dock de murade grunderna som på ett tydligt sätt visar på byggnadens tidigare läge. De rivna ekonomilängorna hade tekniska likheter med ladugården och loftboden. De saxade sparrarna i ladugården återfanns även i de rivna byggnaderna, liksom mellantakbjälklag med löst liggande bjälkar vilande på en stolpkonstruktion som finns i loftboden. Vid rivningen av ekonomilängorna hittades årtalet 1746 inristat på en bjälke. Då konstruktionen i de numera rivna ekonomibyggnaderna och de kvarvarande till viss del sammanfaller kan det antas att flera av byggnaderna på gården härrör från samma tidsperiod. Vid en analys av det historiska kartmaterial som finns tillgängligt framkommer också att gården i dess tidigare kringbyggda form funnits åtminstone så tidigt som 1776. På kartan från 1776 står dock inte ladugården att finna, men den syns på en senare karta från 1831, vilket visar att den är något senare tillkommen än loftboden och den övriga, numera rivna, ekonomibebyggelsen.

Ladugården är till fullo uppförd i sydsvensk knuttimringsteknik. Fasaden är rödfärgad och består av 12 varv timmer varav den västra delen är brädfodrad. Byggnadens två rum avdelas av en vägg som är timrad mot långsidorna men består av brädor i byggnadens mitt. Byggnaden har saxade sparrar som troligen utvecklades tidigt i Blekinge. Dessa byggnadsdetaljer är idag ovanliga men har varit typiska kännetecken för den blekingska byggnadskulturen. Ladugården har tidigare sträckt sig längre åt väster, men har någon gång under 1900-talet kortats av. Så sent som på häradskartan från 1915-1919 återfinns ladugården i dess längre sträckning. Ladugårdens tidigare utbredning är fortfarande synlig då delar av den rivna delens grund finns kvar.

Kulturhistoriskt värde

I Blekinge län är jordbrukets bebyggelse relativt svagt representerat bland byggnadsminnena, förutom Backagården i Hakarp finns endast några andra byggnader och bebyggelsemiljöer byggnadsminnesförklarade med anknytning till jordbruk och landsbygd. Dessa är dock huvudsakligen herrgårds- och högreståndsmiljöer som berättar om en annan historia än Backagården. Det enda byggnadsminne som påminner om Backagården är Hörby gård i Sölvesborgs kommun. Hörby gård representerar dock framför allt det lokala byggnadskicket på halvön Listerlandet i sydvästra Blekinge medan Backagården med dess ladugård och loftbod är en tydlig och väl bevarad representant för den allmänna blekingska byggnadskulturen. Backagårdens mangårdsbyggnad, loftbod och ladugård bildar tillsammans en historiskt betydelsefull bebyggelsemiljö som förmedlar kunskap om hur en typiskt 1700- och 1800-talsgård på den blekingska landsbygden anlades och tog form.

Inom skyddsområdet finns även de murade grunderna kvar efter de tidigare ekonomi-

byggnaderna som kringgärdade gården. Dessa utgör en betydelsefull del för förståelsen och upplevelsen av gårdsmiljön.

Detta beslut ersätter det byggnadsminnesbeslut som togs den 11 juni 1979 och som innefattar mangårdsbyggnaden och loftboden. I föreliggande beslut utökas skyddsområdet till att även innefatta ladugården, de kallmurade grunderna och den stensatta gårdsplanen.

I detta ärende har landshövding Berit Andnor Bylund beslutat, bebyggelseantikvarie Anna-Karin Skiöld varit föredragande och jurist Benita Andersson deltagit.

Berit Andnor Bylund

Anna-Karin Skiöld

Bilagor:

1. Hur man överklagar
2. Översiktskarta
3. Karta över byggnadsminnets avgränsning
4. Beslut om byggnadsminnesförklaring av Hakarpsgården, dnr 392-2099-77

Kopia med bilagor till:

Riksantikvarieämbetet

Kopia med bilaga 2, 3 och 4 till:

Blekinge Museum

Kopia med bilaga 2 och 3 till:

Centralsdiariet
BM-registret
Deltagande

Kopia med laga kraft till:

Ronneby kommun, miljö- och byggnadsnämnden
Lantmäterimyndigheten i Blekinge län

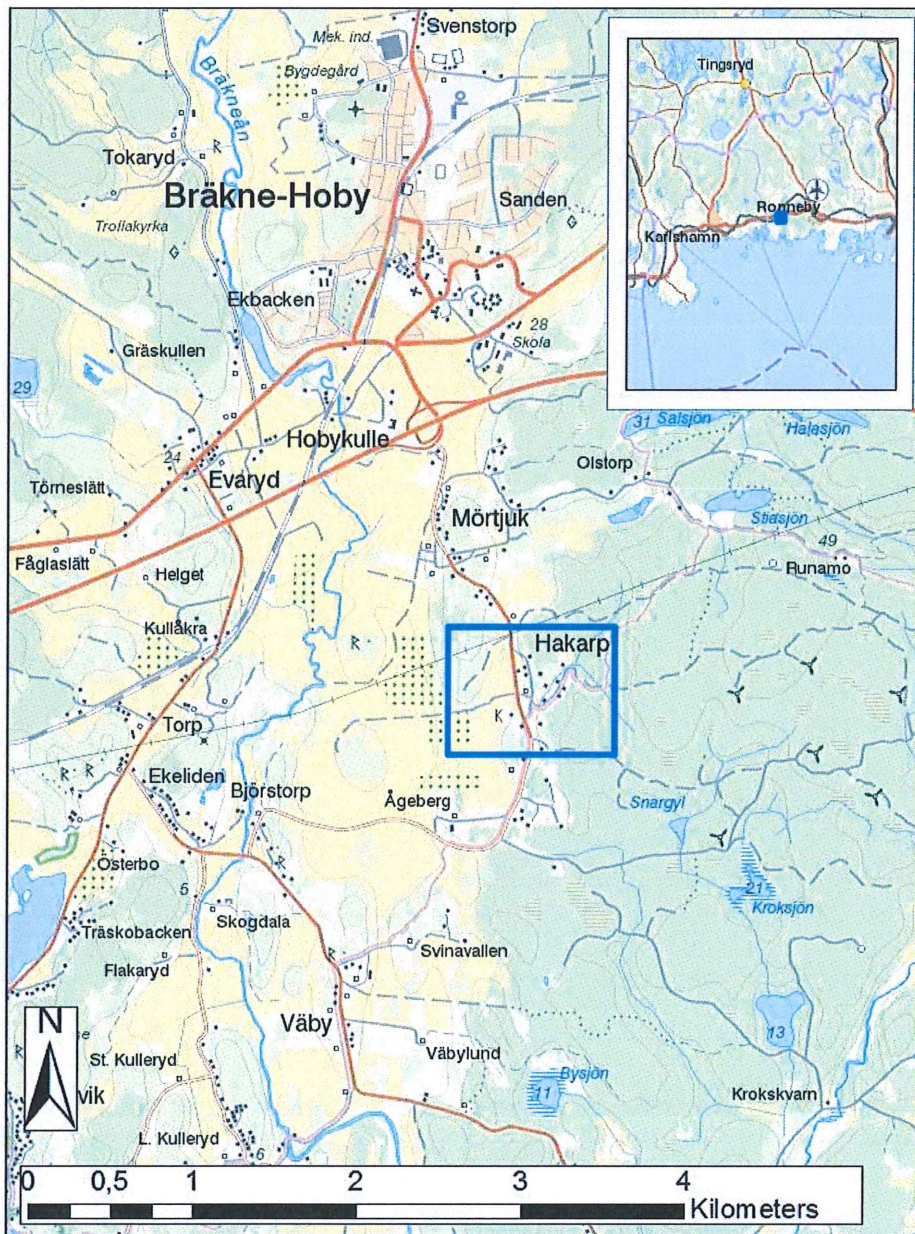

2015-11-04

Översikt över byggnadsminnets position, utdrag ur topografiska webbkartan.

ÖVERSIKT
Området markerat

HAKARP MED OMNEJD
Skala 1:30 000

2015-11-04

Byggnadsminnets avgränsning, utdrag ur topografiska webbkartan.

Jonkopia

Fotokopia

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN
Planeringsavdelningen
Länsantikvarien

BESLUT

1 (3)

1979-06-11

11.392-2099-77

Överlämnas till registrator i kammarrätten...
i Jonköping
deponerat med... bevis, huruvida be-
svär anfärs över...
Karlskrona i planeringsavdelningen 17/10 1979.
På tjänstens vägnar:

Blekinge läns landsting
371 00 KARLSKRONA

ARBETSEX.

V-A Ottosson

*Backagården Räll
Beneånsvägen 20. 74 2, 74 200.*

Byggnadsminnesförklaring av Hakarp 2:2, Hakarpsgården,
Ronneby kommun.

Rek+mb 1979-06-19

Jonköping
1979-10-23 ✓

Fråga om byggnadsminnesförklaring av Hakarpsgården på
fastigheten Hakarp 2:2 i Ronneby kommun har väckts
1979-03-09.

Byggnadsnämnden har avgivit yttrande i ärendet 1979-05-15
och förklarat sig inte ha något att erinra mot byggnads-
minnesförklaringen.

Fastighetens ägare, Blekinge läns landsting, har i
skrivelse till länsstyrelsen 1979-04-09 förklarat sig
inte ha något att erinra mot föreslagna skyddsföreskrifter.

Gården är belägen i höjdläge vid kanten av Bräkneåns
dalgång och i en bygd som karaktäriseras av såväl hög
täthet av fornlämningar som kulturhistoriskt intressant
bebyggelse med anknytning till jordbruk och därtill
hörande näringar.

Mangårdsbyggnaden är en framkammarsstuga med stomme av
liggande timmer klädd med locklistpanel. Huset är målat
med Falu rödfärg och snickerier med vit oljefärg. Sadel-
taket är täckt med målad plåt. Rumsindelningen torde ej
ha undergått några förändringar sedan byggnadstiden.

Vid mangårdsbyggnadens västra gavel ligger ett halmtäckt
härbre eller bod med utskott. Boden uppvisar en rad
ålderdomliga drag. Den har fram till 1959 varit samman-
fogad med en trelängad ekonomibygnad. Gårdsanläggningen
som helhet har därmed haft en götisk gårdsutformning
av ett slag som tidigare varit traditionell i denna del
av landskapet.

KAMMARRÄTTEN I JÖNKÖPING

BEVIS 1979-10-23

In till denna dag har besvär över
dessa beslut ej kommit in till kam-
marrätten.

I tjänsten

Olle Ottosson

Fotokopia

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN
Planeringsavdelningen
Länsantikvarien

ARBETSEX
BESLUT

1979-06-11

11.392-2099-77

2

Vid ekonomilängans rivning påträffades årtalet 1746 inristat i en bjälke. Det kan antas, att såväl ekonomi-byggnaden som mangårdsbyggnaden uppförts detta år. Gården fick vid denna tid ny ägare, vars efterkommande därefter brukat och bebott gården fram till 1978.

Hakarpsgården bevarar egenarten hos gången tids byggnads-skick och är med hänsyn därtill att anse såsom synnerligen märklig.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen (1960:690) Hakarpsgården på fastigheten Hakarp 2:2, Ronneby kommun, för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skydds-föreskrifter:

1. Byggnaderna A och B på bilagda karta må ej utan länsstyreliens tillstånd flyttas, rivs eller till sitt yttre ombyggas eller förändras.
2. Åtgärder i byggnadernas inre, som medför förändring av rumsindelningen, ingrepp i byggnadsstommen eller förändring av äldre delar av fast inredning skall utföras i enlighet med förslag som granskats och godkänts av länsstyrelsen.
3. Ägaren skall sörja för att byggnaderna får för deras bestånd erforderligt underhåll.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaderna.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skydds-föreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 § lagen om byggnadsminnen meddela tillstånd därtill.

Enligt 14 § tredje stycket lagen om byggnadsminnen gäller detta beslut omedelbart, även om det överklagas.

Besvär över detta beslut kan anföras genom skrivelse till kammarrätten i Jönköping, adress Box 564, 551 02 Jönköping. Skrivelsen skall ha inkommit dit inom tre veckor från del-fåendet.

Klaganden skall i besvärsskrivelsen tydligt ange länsstyreliens beslut eller foga beslutet till skrivelsen. Vidare bör klaganden meddela sin fullständiga adress.

kopia

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN
Planeringsavdelningen
Länsantikvarien

BESLUT

1979-06-11

kopia

3

11.392-2099-77

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet har deltagit landshövdingen Camilla Odhnöff, ledamöterna Carl G. Aldsten, Gunnar Boström, Claes Elmstedt, Jean Holmquist, Arne Hult, Curt Johansson, Göran Johnsson, Gunnar Lundström, Rune Malmros och Ivar Nilsson samt suppleanterna Leif Nilsson och Bärthil Ottosson.

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Svante Ingemarsson, byråchefen Staffan Dahlberg, förste länsassessorn Åke Eklöf, länsarkitekten Georg Vass och länsantikvarien Anne-Beate Jonsson, den sistnämnda föredragande.

Camilla Odhnöff

Anne-Beate Jonsson

Kopians likhet med originalet
bestyrkes.

På tjänstens vägnar:

Bilaga
Ek.karta
fotoblad

ARBETSEX.

Avskrift t + bilagor.
riksantikvarieämbetet

byggnadsnämnden i Ronneby kommun
Blekinge museum
inskrivningsmyndigheten i Ronneby domsaga (med lagakraftbevis
planeringskansliet
planenheten
länsantikvarien (för anteckning i register över byggnadsminne
akten.

Kopians likhet med originalet
bestyrkes.

På tjänstens vägnar:

